

به نام خداوند بخشاینده مهربان

راهنمای مطالعاتی دانشجویان

(Study guide)

عنوان درس: لیشمانیوز پیشرفته.

گروه: بیولوژی و کنترل ناقلین بیماریها.

تاریخ: 1402/2/20

تعداد واحد: 3 واحد (2 واحد نظری – 1 واحد عملی).

هماهنگ کننده: EDO

مدرس: دکتر کوروش عزیزی.

پیش نیاز: ندارد.

- اهمیت درس:

لیشمانیوز از نظر اپیدمیولوژیک پیچیده ترین بیماری ناقل زاد است. تعدد ناقلین، پاتوژنهای عامل بیماری و مخازن این انگلها و شرایط بیواکولوژیک بسیار متنوعی که این بیماریها میتوانند در آنها شکل بگیرند، کنترل آنها را بخصوص در انواع زئونوتیک بسیار مشکل نموده است.

ایران یکی از مهمترین کانون های اندمیک لیشمانیوزهای پوستی و احشایی در جهان است و بی توجهی مسئولین و کارکنان سیستم بهداشتی میتواند باعث گسترش روزافزون بیماری شود.

تربیت دانش آموختگانی که به مبانی علمی دقیق این بیماری آشنایی کامل و مهارتی داشته باشند، افق روشنتری جهت کنترل بیماری ایجاد می نماید. این درس بمنظور افزایش و ارتقای دانش، نگرش و مهارت دانش آموختگان در زمینه این بیماری مهم طراحی شده است.

اهداف کلی و میانی:

- 1- آشنایی با مفاهیم و اصول طبقه بندی حشرات با تأکید بر راسته دوبالان.
- 2- آشنایی با مبانی علم اپیدمیولوژی و بررسی ادمیسیته لیشمانیوزها.
- 3- آشنایی با کلیات بیماری لیشمانیوز. اپیدمیولوژی آنها در جهان و منطقه خاورمیانه.
- 4- آشنایی تاکسونومی و بیولوژی انگل لیشمانیا.
- 5- آشنایی با روشهای تشخیص انگل لیشمانیا: مرفولوژیک، سرولوژیک، مولکولی.
- 6- آشنایی با تاکسونومی و مرفولوژی پشه خاکیها (پسیکودیده).
- 7- آشنایی با چرخه زندگی پشه خاکیها (مرفولوژی و اکولوژی تخم، لارو و شفیره).
- 8- آشنایی با بیولوژی و رفتار خونخواری پشه خاکی های بالغ.
- 9- آشنایی با بیماری سالک نوع مرطوب (روستایی): اپدیمیولوژی، اتیولوژی و کنترل آن.
- 10- آشنایی با بیماری سالک نوع خشک (شهری): اپدیمیولوژی، اتیولوژی و کنترل آن.
- 11- آشنایی با بیماری کالآزار (لیشمانیوز احشایی): اپدیمیولوژی، اتیولوژی و کنترل آن.
- 12- آشنایی چرخه زندگی انگل در بدن پشه خاکیها (روابط متقابل انگل و ناقل).
- 13- آشنایی با مهمترین عوامل سلولی مولکولی مؤثر بر بقا و انتقال لیشمانیا بوسیله پشه خاکیهای ناقل.
- 14- جستجو و بررسی جدیدترین مقالات مرتبط با موضوع در مجلات علمی معتبر بین المللی.

روش تدریس:

الف) بخش نظری: عمدتاً بصورت حضوری و به روش سخنرانی و با بهره گیری از وسایل کمک آموزشی (رایانه و دیتا پرژکتور) خواهد بود. در طول جلسات آموزشی، پرسش و پاسخ و بحث پیرامون موضوعات مطرح شده صورت خواهد گرفت. دانشجویان موظفند در طول نیمسال تحصیلی در خصوص مطالب مطرح شده و یا تکالیف تعیین شده از طرف استاد، در منابع کتابخانه ای و اینترنتی جستجو و یافته های خود را در کلاس مطرح و مورد بحث قرار دهند.

ب) بخش عملی: آشنایی و شناسایی گونه های مهم پشه خاکیهای ایران. بازدید از کانونهای بیماری در کشور جهت بررسی محیط و جمع آوری نمونه. تشخیص نمونه های جمع آوری شده.

روش ارزشیابی:

بخشی به صورت تکوینی و در طول ترم از طریق پرسش و پاسخ و بحث پیرامون موضوعات مطرح شده و بخشی نیز بصورت تجمیعی و در پایان ترم در قالب امتحان با سؤالات تشریحی و تحلیلی انجام خواهد شد.

- مراجع:

1- Kettel, D.S. 1995. Medical & Veterinary Entomology CAB, UK.

2- WHO, 1990. Control of Leishmaniasis. 159 PP.

3- راثنی، ی. 1385. پشه خاکیها، ناقلین لیشمانیوزها. انتشارات نوآوران علم. 250 صفحه.

4- حاتم، غ. 1384. روشهای جداسازی و شناسایی انگل لیشمانیا. انتشارات دانشگاه شیراز. 175 صفحه.

5- نیلفروش زاده، م. 1381. لیشمانیوز جلدی. انتشارات دانشگاه ع. پ. اصفهان، 196 صص.

6- اردهالی، ص. 1373. انگل لیشمانیا و لیشمانیوزها، مرکز نشر دانشگاهی، 210 صفحه

7- جدیدترین مقالات در زمینه های مختلف بیماری لیشمانیوز.

اشتباهات رایج دانشجویان در این درس:

عدم توجه به لزوم فراگیری تحلیلی بیواکولوژی ناقلین و مخازن بیماری.
عدم توجه به عادات رفتاری مردم در کانونهای اندمیک بیماری در
طراحی عملیات کنترلی.

نکات کلیدی در یادگیری بهتر درس:

- 1- آشنایی با مفاهیم کلی علم اپیدمیولوژی.
- 2- شناخت دقیق آناتومی و مرفولوژی پشه خاکیها و انگل عامل بیماری.
- 3- مراجعه به رفرانسه های به روز و تطبیق مطالب با جدیدترین یافته های مطالب مطروحه در کلاس.